

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE—SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Uniunii Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU Avocat. Fost Magistrat Pro- decanul Baroului de Ilfov	ALEX. CERBAN Profesor la Facultatea de Drept, București	IOSEF G. COHEN Avocat	GR. CONDURATU Fost Consilier la C. de Apel București, Avocat	N. JAC CONSTANTINESCU Președinte la Curtea de Apel din București
RÉNÉ DEMOGUE Profesor la Facultatea de Drept din Paris	V. DONGOROZ Confer. la Facult. de Drept din Buc. Avocat	CONSTANT IONESCU Avocat, al Statului. Doctor și Laurent în Drept Paris	ALFRED JUVARA Profesor Universitar Avocat	Dr. ȘT. LADY Membru în Consiliul Legislativ
C. SIPSOM Profesor la Facultatea de Drept, București	C. STOEANOVICI Dr. în Drept din Paris Avocat	GR. TRANCU-IAȘI Fost Ministru al Muncii Avocat	P. VASILESCU Profesor Universitar Avocat	AL. VELESCU Dr. în drept din Buc Avocat
				I. GR. PERIȚEANU Avocat
				ALBERT WAHL Profesor la Facu taate de Drept din Paris

Secretar de redacție: **E. C. DECUSARĂ**, Dr. în Drept din Paris. Directorul Statistici Judiciare.

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LEVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri în Drept, Avocați, Paris.

Membru corespondent pentru Polonia: **EMIL ST. RAPPAPORT**, Președinte la Curtea de Casație din Varșovia.

ABONAMENTUL

Un an p. B-ci, Case com., Autorit.	1400 lei
„ Avocați	1000 „
„ Magistrați	800 „
6 luni prețul de sus pe jumătate	

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

In lunile Iulie și August

Apare odată la două săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artei No. 5

Lângă Palatul Justiției

TELEFON 13/29

O SĂRBĂTORIRE A MUNCII

Un grup de prieteni și colegi, printre cari D-nii Avocați *Trajan Alexandrescu*, Pro-Decanul Baroului Ilfov și *Gr. C. Conduratu*, Directorul revistei *Jurisprudența Generală*, au luat inițiativa de a sărbători printr'un Banchet pe colegul *Gr. L. Trancu-Iași*, fost ministru al Muncii, care zilele trecute și-a trecut teza de Doctorat în științele economice *magnam cum laude*.

Banchetul va avea loc la *Restaurantul Continental*, Calea Victoriei colț cu Str. Regală, *Joi 10 Aprilie orele 9 seara*.

Inscrierile se primesc la *Curierul Judiciar*, Str. Artei No. 5, unde se și achită costul tacâmului de *lei 320*.

Rugăm pe colaboratorii și cititorii noștri a încuraja această manifestare, înscriindu-se cât mai mulți spre a lua parte la această sărbătorire a muncii constructive.

CURIERUL JUDICIAR

S U M A R

— *Relativ la dreptul de apel al părții civile*, de Eugen Petit.

— *Curierul luni Aprilie*, de Eugen Petit.

— *Spre o reformă a Procedurii Civile* (urmare), de Nicolae Solomon.

JURISPRUDENTE:

— Curtea de Casație s. II și Curtea de Apel Iași s. I: *Emilia A. Verner ca tutrice legală cere a i se liberă depozitul de efecte al minorei sale fiice spre a-l administra* (Tutelă. Sume în efecte. Incredințarea lor tutoarei legale spre păstrare și administrare. Suveranitatea instanței de fond), cu o Notă, de N. Jac Constantinescu.

— Trib. Covurlui s. II: *Solomon OrNSTEIN cu Cercul de recrutare al județului Covurlui* (Acțiune pentru constatarea nașterii potrivit art. 55 c. civ. combinat cu 70 din legea pentru recrutarea armatei. Competință. Evenimentul nașterii petrecut în Rusia, iar acțiunea introdusă la Trib. Covurlui, cu o Notă de Aurel L. Vidrașcu.

— Trib. Ilfov s. III: *Casa Grigore Capșa cu FiscuL* (Legea impozitelor pe spectacole publice. Local public fără a avea ca principal scop distracția. Surplus de taxă. Contravențiune. Proceș verbal de constatarea ei. Nedresarea lui pe numele contravenientului. Nulitate, Art. 1 al. 2, art. 5 și 18 legea impozitelor pe spectacole publice).

— Curtea de Apel București s. III: *Aneta și Pascal Budeanu cu Soc. Româno-Americană* (Perimare. Cerere de Sustinerea originalului de la dosar și a procurii. Cerere de reconstituire pe baza unei copii legalizate de greșier. Admitere. Art. 245 legea org. judecătorești).

RELATIV LA DREPTUL DE APEL AL PĂRȚII CIVILE

Revenind asupra unei vechi jurisprudența anterioare, dela 1875 la 1927 — Inalta Curte de Casație s. II, sub președinția d-lui Gh. Rătescu, președinte, prin deciziunea 8776 din 5 Noembrie 1928 — casând o decizie a Curții de apel din Iași, tăgăduiește dreptul de apel al părții civile, în caz de achitare a inculpatului:

„Considerând — motivează Inalta instanță — că în speță sentința tribunalului Roman, prin care se achită inculpata nefiind apelată de Ministerul public a rămas definitivă, și în ceia ce privește imputabilitatea faptului penal, a căpătat autoritate de lucru judecat.

„Că, dar în asemenea condițiuni nu mai există infracțiune la legea penală și a dispărut însăși baza legală a condamnățiunii la daune; că, deci numai prin exces de putere Curtea de Apel din Iași, a putut obliga pe recurent la plata sumelor pretinse de reclamant“.

Deci, în caz de achitare, dacă procurorul nu face apel, partea civilă nu poate deduce în judecata celei de a doua instanță cererea sa de despăgubiri civile.

La 25 Iunie 1929, aceeași secțiune a Inaltei Curți, în complectul de divergență și sub președinția d-lui Oscar N. Nicolescu, primul președinte, decide că „atunci când inculpatul a fost achitat pentru lipsa intențiunii, întrucât faptul imputat există în materialitatea sa, instanța penală va putea obliga pe inculpatul achitat la despăgubire față de partea ci-

vile; Nr. 4813 din 1929. „Curierul Judiciar” Nr. 38 din 1929.

Această deciziune, fără a tranșa în mod hotărât chestiunea controversată a dreptului de apel al părții civile, prin faptul însă că permite instanței care achită, în anumite cazuri, să acorde despăgubiri civile, implicit deschide părții civile dreptul de apel în aceste cazuri.

Ori, se pot ivi două soiuri de ipoteze:

I. Prima instanță constată că faptul nu a fost săvârșit sau nu este imputabil inculpatului; va pronunța achitarea, fără a putea acorda despăgubiri civile.

II. Dacă însă prima instanță stabilește existența faptului în sarcina inculpatului, însă pronunță achitarea pentru lipsa unuia dintre elementele lui constitutive — intențional sau material, — ea va putea acorda despăgubiri civile.

Deci, s'ar părea din cuprinsul deciziei din 1929 și pe cale de consecință logică, că dreptul de apel al părții civile, nu ar fi permis decât în cazurile prevăzute în categoria a doua.

Dar se putea pune problema următoare:

Prima instanță achită pentru motivul că faptul nu a fost săvârșit, pe când în realitate el a fost săvârșit, ceiace partea civilă ar fi în măsură să dovedească în instanța de apel? Va putea această parte civilă face apel în asemenea cazuri? Cu alte cuvinte are sau nu dreptul de apel partea civilă căzută la prima instanță din pretențiunile sale, dacă acea instanță a pronunțat achitarea și procurorul nu a făcut apel?

După deciziunea din 1929, chestiunea mai putea fi încă discutată.

Prin decizia recentă a Inaltei Curți, s. II, No. 669 din 10 Februarie 1930, se revine în mod hotărât asupra deciziunii din 5 Noembrie 1928. *găsindu-se admisibil în principiu apelul părții civile în contra hotărârilor achitătoare* :

„Considerând că modul general de exprimare al legiuitorului din art. 197 pr. pen. — „facultatea de a apela” — fără a distinge între o hotărâre achitătoare sau condamnatore, coroborat cu principiul pus în art. 8 pr. pen., duce la concluzia că legiuitorul a permis părții civile de a urmări pretențiile sale civile înaintea instanței penale, chiar în caz de achitarea faptului penal la prima instanță, instanța penală având după principiile puse în art. 8 și 197 al. 2 pr. pen., competența mărginită în apel, în caz de achitarea faptului penal la prima instanță, numai la cazul de reparațiune a daunelor isvorâte din faptul penal, achitarea fiind statornicită cu autoritatea lucrului judecat numai în sensul că elementele delictului luate din nou în discuțiune, nu vor servi decât la aprecierea existenței și justificării daunelor cerute de partea civilă”.

Deci, în rezumat, jurisprudența Inaltei Curți se fixează astăzi în sensul că în caz de achitare partea civilă are în principiu dreptul de apel.

Ori, în fond (și aici intră în joc decizia din 1929), atât prima instanță, cât și cea de apel, nu pot acorda despăgubiri civile în caz de achitare, decât

atunci când achitarea se pronunță pentru lipsa vreuneia dintre elementele materiale sau intenționale cari trebuie să constituie delictul. Dacă, fie prima instanță, fie cea de apel, achită însă pentru că faptul nu se dovedește sau nu este imputabil inculpatului, ele nu pot acorda despăgubiri civile.

Față cu ultima decisiune a Inaltei Curți, pe care o și găsim citată în lucrarea recentă a d-lor Rătescu și Pavelescu — pag. 603—604, — și mai ales pentru că ne-am ocupat de această problemă numai în treacăt în *Curierul* nostru pe luna Martie, socotim că explicațiile și complectările de față vor fi binevenite.

EUGEN PETIT

P. S. — Când scriam aceste rânduri, ne-a sosit volumul al doilea din *Cursul de drept civil* al d-lui Louis Jossierand, decan și profesor al Facultății de drept din Lyon. Despre conținutul acestei lucrări, în care autorul tratează importanta materie a obligațiilor, ne vom ocupa într'un viitor articol.

Putem anunța cititorii că în cursul anului 1931, probabil în luna Mai, celebrul civilist va veni în România, invitat de Facultatea de drept din Iași, spre a face o serie de conferințe în orașele noastre universitare.

E. P.

CURIERUL LUNEI APRILIE

IV

De la barou la Ministerul de Justiție. — Legea pentru apărarea onoarei. — Inamovibilitate da, nu însă constituțională. — Codul de procedură penală, adnotat de Const. G. Rătescu și N. Pavelescu. — Legea pentru organizarea jandarmeriei rurale

De la barou la Ministerul de justiție. — Gestul unui deputat, care cu concursul numărului legal de reprezentanți ai națiunii, a depus în cameră proiectul de lege interzicând timp de cinci ani accesul barei avocaților, foști miniștri de justiție, a repus această problemă la ordinea zilei — după un răgaz de treizeci de ani.

Chestiunea este foarte delicată „*intuitu personae*”, dar totuși nu am putea-o eluda, fără a merita imputarea că nu ținem această rubrică în curent cu toate evenimentele cele mai importante din lumea juridică. O facem cu deosebită obiectivitate.

Este elementară psihologia unui avocat, a unui avocat conștiincios — ceia ce înseamnă devotament pentru interesele părții care apelează la bunele lui oficii. Studiind cu sârguință problema de a cărei soluție urmează să convingă judecătorii, meditănd mereu la argumente în favoarea tezei sale, el sfârșește prin a se identifica cu interesele ce i-au fost încredințate și de dreptatea cauzei clientului său. Tocmai încrederea aceasta îi dă încrederea necesară spre a putea sugera și altora ideile sale, prin pleduării, memorii scrise, etc.

Cum însă pe deoparte, în orice litigiu civil, cel puțin una dintre părți trebuie să cadă în pretențiile sale, iar afacerile penale se întâmplă uneori (*destul de rar, dar totuși se întâmplă*) să ia sfârșit prin vreo condamnare, și pe de altă parte avocatul

care a pledat este om cu defecte și calități cași ceilalți semeni, el va păstră o deosebită simpatie pentru judecătorii cari i-au îmbrățișat părerile și o deosebită antipatie pentru acei ce nu le-au ținut în seamă. Pe cei dintâi îi va considera de buni, inteligenți și instruiți, pe când ultimii vor rămâne — în amintirea avocatului — proști, inculți și uneori chiar.. influențabili.

Iată că în urmă acest avocat pledant, acest excelent avocat dintre acei ce se identifică cauzei clienților, ajunge ministru de justiție. Nu trebuie să uităm că el este om, adică având calități și defecte, iar nu *supra om* — ceia ce ar fi când nu ar avea decât însușiri bune.

Cine ar putea susține că magistratul ireproșabil care l'a nemulțumit cândva, nu va avea de suferit pe urmele acestei împrejurări, chiar presupunând că ministrul ar fi de cea mai perfectă bună credință.

Se va șopti, prin ungherile camerilor de consiliu și în sala pașilor pierduți:

— „Bietul judecător X; ce bun magistrat, păcat însă că atâtă timp cât va fi Y-grec la justiție, nu mai vede el înaintarea!”

— „De ce ?

— „Apoi cum, nu știi? La *ras* (să ni se ierte expresia, dar a căpătat dreptul de cetățenie în lan-gajul barourilor) pe Y-grec când era avocat în faimoasa afacere a *Creditului aurifer*..

Sau contrariul:

— „Ce noroc a dat peste Z.

— „Cum?

„Ai uitat? El este acela care a făcut opinie separată în favoarea excrocului Șantăgescu, pe care îl apără avocatul Y-grec.

Cum spuneam, Y-grec a devenit în urmă șeful departamentului „Dreptăței”.

Să vedem acum reversul medaliei. — Ministrul care a semnat numiri și înaintări în magistratură, revine ca avocat pledant.

Mai întâi el va face, chiar fără voia lui, concurență colegilor din barou. Are cineva vre-o afacere importantă la instanța unde el a numit magistrați, se va duce desigur de preferință la dânsul spre a-l lua de avocat. Adversarul, care nu a reușit să-l angajeze el, va trece deci prin cea mai mare groază.

De cealaltă parte a barei aceiași jenă. — Când ministrul demis pledează în fața unor magistrați numiți de dânsul, aceștia se vor simți stingheriți în judecata lor, care oricât de imparțială ar fi, va face obiectul unor comentarii dăunătoare prestigiului justiției.

Oăci dacă fostul ministru câștigă cauza lui, adversarii vor susține că a fost favorizat de către judecători. Dacă o va pierde însă, gurele rele — și nu lipsesc! — vor spune că magistrații au voit să dea astfel o dovadă despre imparțialitatea lor,

lovind în interesele clientului binefăcătorului lor.

Unii cred că la judecători, ingratitudea ar fi o virtute.

Se va spune însă că toate acestea sunt simple cancanuri, de care oamenii serioși nu trebuie să ție seamă.

Cancanuri? Adevărat. Dar să nu se uite că justiția are nevoie în prim rând de cea mai curată aureolă în opinia publică. Ea trebuie să se bucure de încrederea deplină a justițiabililor, așa că toate cauzele ce-i pot compromite prestigiul, urmează a fi eliminate. Altminteri hotărârile judecătorești încetează a mai fi *exemplare*. Ori, *exemplaritatea* este una din însușirile lor de căpetenie.

Dar însăși fostul ministru, care este în general un om cu alese calități sufletești, se va simți foarte jenat să apară la bară cu geanta în care până mai ieri ținea decretul de mișcare în magistratură, plină astăzi de documente destinate a convinge pe judecători în sensul intereselor sale, judecători pe cari tot el i-a numit eri. S'au ar putea fi vorba chiar de judecătorii pe cari el nu a vroit să-i înainteze lovindu-i în speranțele lor legitime.

De aceia socotim că există o regulă morală, admisă de opinia publică curentă, ca miniștrii de justiție să nu devie în urmă avocați pledanți.

Este adevărat că nu toate regulele morale sunt transformate în texte pozitive de lege.

Un popor însă este cu atât mai civilizată din punctul de vedere juridic, cu cât are codificate un mai mare număr de regule morale, sub sancțiuni severe în cazul când ele ar fi transgresate.

Iată de ce departe de a vedea vre-un inconvenient în legiferarea prohibițiunii de care ne ocupăm, socotim că prin concretizarea ei în articole de lege, se va face un pas înainte pe calea progresului. Regretatul Maiorescu, redactase un proiect în acest sens încă din anul 1900.

Avem convingerea că exprimând părerile expuse, suntem în asentimentul tuturor colegilor din magistratură, și dacă vre-unul din acei ce stau cu noi de aceiași parte a barei nu le însușește, ideile lui vor găsi ospitalitatea cea mai largă în coloanele revistei „*Curierul Judiciar*”.

* * *

Legea pentru apărarea onoarei. Din punctul de vedere juridic, *singurul care ne interesează*, problema este următoarea: permite oare Constituția noastră o restrângere a libertății presei?

Libertatea de gândire este un principiu de drept natural, pe care nici o lege pozitivă nu-l poate restrânge. Căci, câtă vreme gândul stă numai în mintea omului, nimeni nu-l pătrunde. Legea este însă în măsură de a interveni atunci când gândul se exteriorizează. Această exteriorizare se poate face în două moduri: prin grai și prin scris,

Atât graiul cât și scrisul unui cetățean nu pot fi stânjenite, câtă vreme, aceste două manifestări exterioare ale gândirii, nu jignesc interesele particulare ale unui alt cetățean sau necesitățile colective ale tuturilor cetățenilor, deci ale Statului.

Iată de ce art. 25 din Constituția noastră „*garantează tuturor libertatea de a comunica și publica ideile și opiniunile lor prin grai, prin scris și prin presă, fiecare fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți în cazurile determinate de codicele penal, care nici într'un caz nu va putea restrânge dreptul în sine.*

Cu alte cuvinte Constituanta a avut în vedere codul penal, astfel cum era în ființă la 1923, l'a ratificat, dar nu a permis ca pe viitor articole din acest cod să sufere vre-o modificare a legiuitorului ordinar în sensul restrângerii libertății cetățenilor de a-și expune opiniile prin vorbă sau scris.

În ceea ce privește presa, această libertate consistă după Constituție din: a) desființarea cenzurei preventive a publicațiilor; b) lipsa de autorizare prealabilă; c) imposibilitatea de a se cere o cauție dela ziaristi, scriitori, tipografi, etc.; d) suprimarea regimului avertismentelor; e) ziarele sau publicațiile nu pot fi suspendate sau suprimate.

O altă măsură care garantează libertatea presei, este dispoziția art. 26 care — în principiu — supune delictele de presă judecării Curților cu jurați. Aceasta înseamnă că opinia publică este singura chemată să precizeze eventual *opiniile în parte* ale fiecărui cetățean.

Prin *opinia* cuiva — acea a cărei liberă exprimare o garantează Constituția — trebuie să înțelegem gândul sau părerea personală în orice chestie asupra căreia el crede necesar să se pronunțe.

În orice problemă, fie că este, fie că nu este la ordinea zilei, fiecare are dreptul să-și exprime părerea. Dar numai atât. Căci imediat ce o persoană trece de limita în care Constituția îi dă dreptul să se manifeste în mod liber, îndată ce de la opinie trece la calomnie, sau la îndemn de rebeliune, sau la defăimarea membrilor dinastiei domnitoare, care este baza organizării întregului nostru edificiu național, *Constituția îl aruncă peste bord.*

Intr'adevăr, după ce pune principiul competenței Curților cu jurați, art. 26 enumeră trei categorii de excepții, când tribunalele ordinare vor avea a se pronunța. Anume:

a) Delictele contra membrilor dinastiei și a șefilor Statelor străine (pe aceștia din urmă ospitalitatea proverbială românească nu-i putea lăsa la discreția Curților cu jurați); b) îndemnurile la omor și rebeliune și c) calomniile, injuriile și difamațiile aduse particularilor sau funcționarilor publici, în viața lor particulară sau cea civilă a lor personală.

Observăm că nu pot fi considerate ca de-

licte de presă și deci supuse regimului excepțional al competenței juraților: publicațiile răspândite de către agenții comuniști, ale căror conținut constituie cel mai tipic exemplu de „îndemnuri directe la omor și rebeliune”.

Mai observăm că de oarece *cinstea privată* a cui-va continuă să fie apărată de către judecătorii de carieră, chiar funcționarii publici vor putea cere repararea onoarei lor înaintea tribunalelor ordinare aproape în toate cazurile ce se vor prezenta în realitate, pentru că mai totdeauna imputarea făcută unui funcționar public, relativ la exercițiul funcțiunii sale, îl va atinge pe acesta și în *cinstea lui personală.*

Când se va scrie de ex. că cutare înalt demnitar a luat mită pentru ca în calitatea lui de funcționar public să facă anumite avantagii unui particular, deși se poate susține că demnitarul calomniat ar fi atacat cu privilegiul funcțiunii sale, însă el este lovit în acelaș timp și în *cinstea lui personală.* Deci competența tribunalelor ordinare apare evidentă și în aceste cazuri

Ultimul aliniat al art. 26 interzice arestul preventiv „*în materie de presă*”.

Interzicerea arestului preventiv în materie de presă este un corolar al competenței Curților cu jurații pentru aceste delictes. Materia presei, este deci materia exceptată de la competența tribunalelor ordinare. Imediat însă ce această excepție încetează, se trece în dreptul comun. De aceea art. 25 din Constituție, după ce pune principiul libertății presei, are grija să adauge:... „*fiecare fiind răspunzător de abuzul acestor libertăți în cazurile determinate de codicele penal*”...

Apoi art. 26.. afară de cazurile aci statornicite cari se vor judeca „*de tribunalele ordinare, potrivit dreptului comun*”.

Potrivit dreptului comun, deci și cu arestarea preventivă, atunci când procedura penală o permite.

Ori, cine ar putea susține că agenții *U. R. S. S.* când tipăresc și împart placarde prin care îndeamnă soldații la dezertare și pe cetățeni la asasinate în masă, comit un simplu delict de presă pentru care nu pot fi arestați preventiv ?

În asemenea caz ei și-ar putea continua în tihnă propaganda lor criminală, sub ochii vizibili dar brațele neputincioase ale agenților forței publice.

De aceea Constituția noastră a avut grijă.. să excepteze: b) îndemnările directe la omor și rebeliune,..”, arătând astfel în mod limpede că nu înțelege să apere bandiții.

Aceasta nu mai este *materie de presă.*

În luminile principiilor expuse, parlamentul poate deci legifera în voie, fără a i se aduce imputarea că transgresează Constituția, restrângând libertățile pe care ea a înțeles să le acorde,

El are chiar datoria să o facă, pentru a hotărî amănunţele de aplicare a principiilor schiţate în linii largi de pactul fundamental.

Nimeni nu-i va putea adresa reproşul că procedând astfel, se restrânge libertatea presei.

Această restrângere, aşa cum este, mai mult bună de cât rea, a făcut-o însăşi Constituţia noastră.

* * *

Inamovibilitate da, nu însă constituţionalitate. Credem a fi reuşit să demonstrăm, în Curierul nostru pe luna Februarie, că magistraţii cari compun comisiile administrative de pe lângă directoratele recent înfiinţate, nu se bucură de inamovibilitatea constituţională.

Intr'adevăr, Constituţia noastră acordă inamovibilitatea numai judecătorilor şi în interesul exclusiv al justiţiabililor.

Odată ce un judecător a primit o delegaţie ca membru într-o comisie administrativă, ce are orice altă atribuţie decât aceea de a judeca, adică a pronunţa hotărâri contradictorii în materie civilă, sau comercială şi pedepse în materie penală, acel de ordin constituţional. El nu mai este judecător.

Căci oricare ar fi *procedul* de numire întrebunţat, această garanţie a inamovibilităţii constituţionale, nu poate fi extinsă printr-o lege ordinară şi la alţi magistraţi în afară de judecătorii adevăraţi.

Tocmai rolul eventual al unei instanţe de conţencios ar fi să nu fie seamă de asemenea *procedee*.

Drept dovadă că însuşi Ministrul de justiţie a interpretat legea în sensul aceluiaşi vederi, am citat cazul colegului nostru d-l Lupu. Intr'adevăr d-sa prin Inaltul decret Regal No. 165, „Monitorul Oficial” din 2 Ianuarie 1930, a fost mai întâi înaintat consilier la C. de Apel din Iaşi, în unul din cele 3 locuri din nou înfiinţate. Când însă locul de consilier efectiv în Curte a devenit vacant prin delegarea d-lui Consilier Tudoran, în comisia administrativă, s'a simţit nevoie pentru trecerea d-lui Lupu, în complectul de judecată al Curţii de un al doilea Inalt Decret Regal No. 199 („Monitorul Oficial” din 23 Ianuarie 1930). De aci rezultă că una însemnează a face parte din sânul comisiei administrative şi alta din complectul Curţii de apel şi că pentru a trece din prima în cel de al doilea, este nevoie de un nou Decret Regal, deci de o nouă numire.

Dacă nu ar fi fost aşa, era suficient ca d. Tudoranu din Curte, să fie delegat în comisia administrativă în locul d-lui Lupu, pentru că acesta din urmă să ocupe deplin drept locul pe care d. Tudoranu îl avusese în complectul de judecată al Curţii. Este deci neîndoelnic că magistraţii din

comisiile administrative, spre a trece în instanţele respective de judecată pe lângă care au fost numiţi înainte de a li se da delegaţiile, trebuie să facă obiectul unor noi decrete de numire.

De aci rezultă, că dacă legea administrativă ar fi cândva desfiinţată, iar ministrul în funcţie nu ar supune M. S. Regale decretul pentru numirea lor în instanţele de judecată, toţi aceşti magistraţi ar rămâne în situaţia cea mai critică.

Dar cazul schimbului de locuri între d-nii Tudoranu şi Lupu nu este izolat. — Prin aceleaşi Inalte decrete Regale, d-l Gr. Silişteanu, primul preşedinte al tribunalului Lăpuşna, Gh. Popescu-Docan, preşedinte s. II al trib. Buzău, sunt numiţi mai întâi consilieri în posturile din nou înfiinţate de pe lângă Curţile de apel din Chişinău şi Bucureşti, pentru ca apoi să fie trecuţi efectiv în Curţile respective (*al doilea decret regal*) în locul d-lor consilieri Ariton Anastasiad şi Gh. Minea-Popescu, delegaţi în consiliile de revizuire.

Mai este încă un argument foarte serios în sensul că însăşi legea care a creiat consiliile de revizuire, a înţeles că magistraţi ce le vor compune renunţă implicit la inamovibilitatea constituţională.

Intr'adevăr, deşi aceşti magistraţi sunt *cei mai noi* dintre consilieri, unii dintre dânşii fiind înaintaţi la Curte direct de la funcţia de judecător de şedinţă, (ceia ce era cam fără precedent), deşi munca lor în aceste comisii nu este într'u nimic superioară calitativ sau cantitativ aceleia adevăraţilor membri din Curte, totuşi legea care îi creiază le acordă diurne între 5.000 — 10.000 lei lunar, pe lângă salariul obicinuit.

Ori, aceste diurne nu ar avea nici o justificare, dacă nu ar fi considerate, pentru magistraţii cari le primesc, decât ca o compensaţie în schimbul pierderii avantajilor unei inamovibilităţi constituţionale.

* * *

Codul de procedură penală, adnotat cu cele mai noi jurisprudenţe de către d-nii *Const. G. Rătescu*, preşedinte la Inalta Curte de Casaţie, şi *N. Pavelescu*, consilier asistent la aceeaşi instanţă, începe a lua proporţiile unei lucrări cu adevărat momentală. — După aproape 300 pagini în cari sunt cuprinse art. 246—403 p. civ. relative la procedura înaintea Curţilor cu juraţi, volumul apărut acum, cu art. 1—246 din pr. pen. cuprinde 695 pag. format mare.

Intr'un articol publicat în revista „Dreptul”, am arătat calităţile primului volum şi marea lui utilitate pentru magistraţi şi avocaţi. — Noua lucrare nu este cu nimic mai prejos; din potrivă, autorii au cercetat numai de astă dată, în afară de hotărârile instanţelor de fond, un număr de 114.000

deciziuni ale Inaltei Curți de Casație, de la anul 1866 și până în prezent. Un indice alfabetic termină lucrarea.

Al treilea volum, care credem că va avea și o tablă de materie generală, pentru întreaga procedură penală, urmează să conție restul de 199 articole din procedura penală, astfel că va avea probabil proporțiile celui de al doilea volum apărut.

— Dar, ar mai fi ceva de făcut, pentru deplina încoronare a operei. Un al patrulea și ultim volum, care să conție doctrina rezumată în ordinea articolelor din cod.

Avem speranța că autorii, încurajați de marele succes obținut, vor găsi puterea de muncă necesară în elogiile ce le vin din toate unghiurile țării, spre a desăvârși lucrarea a căror prime volume ocupă deja locul de cnoare în toate bibliotecile juriștilor noștri.

* * *

Legea pentru organizarea jandarmeriei rurale, în ultima ei alcătuire este publicată în „Monitorul Oficial” No. 69 din 24 Martie 1929 și în broșură în Biblioteca legilor uzuale adnotate No. 17, editura „Curierul Judiciar”.

Art. 47 din această lege, lămurește când anume jandarmii, în serviciu, au dreptul și datoria de a face uz de arma lor. — Jandarmul care are dat sub paza sa indivizi arestați, trebuie să-i împuște în următoarele împrejurări:

„Dacă în caz de crimă infractorii fug și la somațiunile legale nu se predau și nu este alt mijloc de a-i opri și

„In caz de evadare sau fugă de sub escortă a condamnaților și urmăriților pentru crime, când nu se opresc la somațiunile legale”.

Cu alte cuvinte numai autorii de crime pot fi împușcați de către jandarmi, dacă încearcă să fugă de sub paza lor; mai mult încă, arestații pot avea aceeași tragică soartă, nu numai când sunt condamnați definitiv, dar chiar când sunt pur și simplu bănuți de a fi săvârșit vre-o crimă. In ce privește delicvenții, aceștia nu pot fi împușcați în caz de evadare sau fugă, decât atunci când au fost deja condamnați.

Foarte bine, — dispoziția în sine este în afară de orice critică. Noi însă, pentru complectarea ei, am propune să i se adauge următoarele două alineate.

Primul:

„Jandarmii rurali vor fi recrutați dintre licențiații în drept, specialiști în materie penală, cari să cunoască bine toate controversesele relative la calificarea infracțiunilor și deosebirea dintre delict și crime”.

Căci altminteri, jandarmul nu va putea ști dacă trebuie sau nu să tragă cu arma, atunci când arestatul pe care îl escortează o rupe de fugă? Este el

un simplu delicvent sau un criminal? *That ist the question.*

Al doilea:

„Jandarmii rurali nu ar putea fi însărcinați să păzească în acelaș timp mai mulți arestați de cele două categorii; unii vor escorta și păzi numai preveniți pentru delict, iar alții vor escorta și păzi numai preveniți pentru crime, condamnați pentru delict și condamnați pentru crime”.

Aceasta, pentru că la întâmplare de evadare în masă, jandarmii nu vor ști în care dintre fugari pot să tragă cu arma și în care nu au acest drept.

Dar dacă jandarmul ochind într'un condamnat pentru delict, are păcatul să nimerească un delicvent numai prevenit, el va lua locul acestuia din urmă în pușcărie ca prevenit pentru delictul de omor prin imprudență.

Facem aceste ultime constatări în loc de *gluma zilei*.

EUGEN FURTIT

Consilier la Curtea de Apel Iași

SPRE O REFORMĂ A PROCEDURII CIVILE*)

(urmare)

Legislația comparată

In ce privește legiurile mai noi, ele de asemenea tind spre lărgirea dreptului de inițiativă, de direcțivă și de intervenție a judecătorului.

Sistemul inchișitorial și principiul impulsului „din oficiu” prinde teren din ce în ce mai mult. El există în Anglia, Germania, Austria, Ungaria, în Franța: în procedura administrativă, în procedura din Tunisia din 1910, în aceea din Maroc pentru tribunalele franceze (promulgată la 1913). In Italia: în procedura Curții de Casație, în procedura privitoare la materia de executare imobiliară și de interdicție, și în proiectul de reformă din 1920; în sfârșit în mai multe cantoane din Elveția, și, bine înțeles în Ardeal și Bucovina.

Să nu se creadă că în aceste proceduri părțile n'au nici o inițiativă și că principiul din oficiu se aplică în mod exclusiv. Nu. El se aplică într'o măsură mai mare sau mai mică, combinat cu celălalt principiu „la stăruința părților”.

Iată tipul acestei proceduri.

Președintele, îndată ce primește cererea de chemare în judecată, controlează vițiile de formă ale acțiunii și dispune complectarea lipsurilor, fixează termen din oficiu, ordonă citarea părților, fără să mai aștepte stăruința părților, ia măsuri ca părțile să depună la greafă sau să aducă la ședința orală, originalele actelor, ordonă părții adverse să aducă la ședințe actele ce se găsesc în posesiunea sa, se îngrijește ca dosarele sau actele necesare soluționării procesului ce se găsesc la autorități, să fie

*) Vezi No. 10 și 12 din 1930.

trimise; dispune — la nevoie — chemarea părților la înfățișare personală, citarea martorilor, eventuală facerea unei cercetări locale, sau expertize.

În cursul desbaterilor pune întrebări părților privitor la punctele nelămurite ale procesului, cere lămuriri asupra declarațiilor obscure sau contra zicătoare; se îngrijește ca desbaterile să nu se lungesc în mod inutil, pune frână verbalismului exagerat, înlătură probele propuse tardiv; ia măsuri disciplinare în contra părților, și chiar în contra mandatarilor, cari din spirit de șicană au ocazionat trăgănarea procesului; respinge cererile de amânare întemeiate pe motive neserioase; ordonă comunicarea hotărârilor importante din oficiu etc. etc., cu un cuvânt ia toate măsurile pentru concentrarea desbaterilor și pentru accelerarea judecăților.

Iar în ce privește faptele și probele, judecătorul invoacă din oficiu și pune în discuțiunea părților toate mijloacele cari pot duce la o soluționare mai eficace și mai rapidă a pricinii, astfel : chiamă părțile la înfățișare personală pentru a da lămuriri asupra unor chestiuni de fapt, ordonă din oficiu, în orice stare a procesului, expertize, cercetări locale, ascultări de martori, etc. etc.

Sistemul probațiunii legale nu există: toate mijloacele de probațiune sunt admise, judecătorul, însă, apreciază în mod suveran valoarea probelor.

Examinând problema ce ne preocupă la lumina noilor cercetări și curente din doctrină și din legislația comparată, nu putem să trecem cu vederea două obiecțiuni ce se pot face, obiecțiuni cari au oarecare aparență de seriozitate.

P r i m a o b i e c ț i u n e

Dacă s'ar da judecătorului acest rol important de imixțiune, el ar deveni și judecător și parte în proces.

Am spus că obiecțiunea este mai mult aparentă decât serioasă. Și iată de ce:

În proces sunt două feluri de raporturi juridice: raportul procedural și raportul de drept privat. Reclamantul se adresează justiției fiindcă pretinde că pârâtul îi datorește ceva, are să-i dea, să-i presteze, sau să facă sau să nu facă ceva, sau — în sfârșit — să-i recunoască un drept; într'un termen general am putea spune că reclamantul are față de pârât o *pretențiune*. Această noțiune iarăși trebuie înțeleasă în mod larg, în sensul că reclamantul are asupra pârâtului un drept din care izvorăște un raport juridic. Acest raport juridic trebuie constatat și verificat pe calea justiției, cu mijloacele de probațiune admise și cu procedura prescrisă de lege cu scopul de a se putea statua asupra conflictului printr'o hotărâre care să aibă putere de lege între părți.

Avem prin urmare două raporturi juridice: raportul procedural de drept public și raportul întemeiat pe un fapt juridic cu caracter de drept privat. Acesta din urmă este al doilea aspect al procesului.

Bine înțeles că, distincțiunea între drept public și drept privat de multe ori nu e ușoară, și a trage o linie de demarcație precisă între aceste două categorii de drepturi — în aplicațiunea practică — e foarte dificil.

„Les démarcations nettes sont, en droit, souvent d'une extrême difficulté. Il y a des interpénétrations et des superpositions réciproques qui amènent des opacités. Les délimitations sont, en général à bords frangés. L'instinct juridique se tire parfois mieux d'affaire que de langage“, spune Edmond Picard în „Le droit pur“ p. 112).

Legiuitorul de procedură civilă trebuie să tie seamă de acest adevăr și să organizeze procedura așa fel ca principiile ce izvorăsc din aceste două raporturi juridice, adică din natura procesului, să fie respectate.

Primul principiu este că actele procedurale cari pornesc din inițiativa părții, trebuiesc îndeplinite de către parte; iar acele cari emană din manifestarea de voință a judecătorului, se vor îndeplini de organele judecătorești.

Exemplu: Reclamantul inițiază procesul prin intentarea acțiunii: primul act procedural este facerea unei cereri scrise, care va trebui să fie redactată în formele prescrise de lege, să fie însoțită de exemplarele și copiile necesare. Îndeplinirea acestui act procedural (facerea cererii de chemare în judecată) cade, deci, în sarcina reclamantului. Vine momentul să se fixeze termenul de judecată. Fixarea termenului de judecată cade în sarcina judecătorului; partea nu mai e obligată a face nimic, nu mai trebuie să stărue pentru ca să se fixeze termen; căci, prin faptul că a cerut să fie chemat în judecată pârâtul, a înțeles în mod implicit să ceară și fixarea termenului de judecată. Nu se poate presupune că dela facerea cererii de chemare în judecată până în momentul când urmează să se fixeze termenul, reclamantul a renunțat la proces (renunțarea nu se presupune în drept, ea trebuie să fie expresă). Instanța sesizată trebuie să intre în funcțiune în mod automat și trebuie să fixeze termen fără o nouă cerere, dispunând citarea părților și îndeplinirea procedurii din oficiu. La fixarea termenului, judecătorul nu are să fie seamă de cât de interesele generale, adică de cerințele unei bune administrări a justiției: termenul să fie scurt, el să fie fixat așa fel ca să nu vateme interesele celorlați justițiabili cari așteaptă și ei să fie judecați etc. etc. Părțile nu pot dispune după capriciul lor asupra termenului, nu pot cere preschimbarea lui, decât dacă arată motive serioase. De asemenea, nici

în ziua judecării, nu pot amâna, de comun acord, procesul, fără a arăta motive pentru care cer amânarea.

Ce înseamnă aceasta?

Inseamnă că termenul este actul procedural al judecătorului, dela el emană, voința lui se manifestă și el nu are să țină seamă decât de interesele generale: o bună și rapidă distribuie a justiției. Totuși, se poate întâmpla ca interesele particulare ale părților cari dispun, fără discuție posibilă, asupra dreptului de fond, adică asupra obiectului procesului, se reclamă o amânare, d. e. părțile arată că sunt pe cale să încheie o transacțiune, sau că avocatul pledând s'a îmbolnăvit subit și nu poate lua parte la desbateri etc.

În asemenea cazuri interesele generale trebuiesc împăcate cu interesele particulare, deoarece dreptul de dispozițiune al părților asupra obiectului procesului urmează să fie pus în armonie cu dreptul judecătorului de a da impuls accelerat judecăților.

S'ar putea obiecta în contra acestui sistem că părțile în cele mai multe cazuri vor induce în eroare pe judecător, invocând pretexte neîntemeiate, îmbrăcate în haina unui „motiv serios“, sau vor putea eluda dispozițiunea legii prin faptul că nu se prezintă, și, atunci judecătorul este pus în imposibilitatea de a judeca.

Admit că în practică avocații pot născoci „motive serioase“ de amânare, dar nimeni nu poate tăgădui că legea de procedură civilă nu poate permite ca amânarea proceselor să fie lăsată la simpla voință a părților. Minciuna poate să treacă neobservată odată, de două ori, dar pe urmă totuși se va descoperi: un bun sistem procedural nu poate să se întemeieze pe lipsa sentimentului de datorie a unor avocați, cari din interese egoiste sau din politeță excesivă față de confrăți lor, consimt la acodarea unei amânări, și prin aceasta abuzează de încrederea clienților lor, de dreptul celorlalți justițiabili cari așteaptă să fie judecați și de timpul și energia instanței.

În ce privește suspendarea proceselor prin neaprezentarea părților, legiuitorul este desarmat, dar urmarea suspendării este că procesul să ia de pe rol și astfel nu împiedică judecarea celorlalte procese cari așteaptă să fie judecate.

De altfel, a porni dela ideea că o măsură eficace pentru accelerarea judecăților nu poate să dea rezultate bune la noi în țară din cauză că majoritatea avocaților vor eluda-o, este cea mai greșită concepțiune, fiindcă legiuitorul este chemat să îndrepteze și să remedieze o stare de lucruri cu tendințe antisociale, nu să se lase târât de curente nesănătoase și abuzuri evidente.

Nu vreau să continui enumerarea exemplelor, totuși voi mai prezenta unul:

Judecătorul când dă hotărâre, sentința lui este

un act de voință care emană dela el. Pentru ca acest act procedural să fie desăvârșit, trebuie să fie adus la cunoștința părților, prin pronunțare sau comunicare. Când legea prescrie comunicarea, nu părților, ci judecătorul trebuie să dispună îndeplinirea acestei proceduri: el trebuie să ordone comunicarea hotărârei din oficiu, deoarece nu se poate pune în sarcina părților îndeplinirea unor acte procedurale cari, după natura lor, incumbă judecătorului. Precum nu se poate susține că judecătorul și-a îndeplinit funcțiunea prin pronunțarea hotărârei, urmând ca redactarea ei să o facă părțile (pronunțarea și redactarea trebuie să fie operațiunea uneia și aceeași persoană); tot astfel darea hotărârei implică totdeodată comunicarea ei: judecătorul când a dat o hotărâre a voit totdeodată să o facă cunoscut părților. Voința Statului, manifestată prin hotărârea judecătorului, urmează să fie adusă la cunoștința părților de cel ce a declarat-o; actul procedural nu e împlinit prin simplă redactare a hotărârei, el este incomplet și defectuos, dacă nu ajunge la cunoștința celor pentru cari a fost destinat.

Prin urmare, este o profundă eroare să lași în sarcina părții comunicarea hotărârei.

În afară de motivele teoretice arătate mai sus, și inconvenientele practice ale sistemului contrar, denotă că o schimbare se impune în această privință.

Dacă comunicarea hotărârilor este lăsată la stăruința părții, prin aceasta se poate prelungi curgearea termenului de apel până la expirarea termenului de perimare. Iată un mijloc de șicană în mâna impriecinatului reclacitrând! Ca să ilustrez afirmațiunea mea, citez următorul caz: să presupunem că reclamantul a pierdut procesul la prima instanță, pârâțul n'are interes să facă apel, reclamantul nu-și comunică sieși hotărârea pentru a face apel. Pârâțul este cu sabia lui Damocles asupra capului: căci reclamantul poate cere în tot timpul perimării comunicarea hotărârei ca să facă apel, și când pârâțul crede că a scăpat de proces, se pomenește cu un apel: din nou alergări la avocat, la instanță, enervări și cheltueli. Mă întreb: Ce fel de accelerare este asta? Cu drept cuvânt spune Tissier: „La direction exclusiv de la procédure par les parties est une source inévitable de lenteurs“.

Este adevărat că noua lege a accelerării a proclamat principiul îndeplinirii procedurii din oficiu, dar în acelaș timp n'a desființat timbrul pe citații, așa că partea tot trebuie să meargă la instanță ca să cumpere o citație timbrată pentru a da implus procedurii. Stăruința părții e desființată, dar procesul tot nu progresează fără intervenția ei.

Al doilea principiu ce decurge din natura procesului este, că partea nu poate influența hotărârea judecătorului ori de câte ori e vorba de dispozițiuni procedurale fixate de lege într'un interes general.

Părțile sunt stăpâne pe dreptul de fond dar ele

nu pot și nu trebuie să împietzeze asupra atribuțiunilor firești ale judecătorului când acesta aplică dispozițiunile imperative ale legii cari n'au nici o legătură cu obiectul procesului.

Mă gândesc la excepțiunile și nulitățile de ordine publică și la instituțiunile procedurale întocmite pentru o bună distribuire a justiției cari în totalitatea lor formează o garanție pentru împărțea dreptății într'un stat.

Evident, depinde de concepția legiuitorului cari anume dispozițiuni înțelege să le considere de interes general. Nu se poate fixa pentru fiecare țară aceleași dispozițiuni, având caracter de ordine publică, situațiunea economică, socială, culturală și mai ales moravurile unei țări joacă un rol important în hotărârea pe care o ia legiuitorul în această privință.

Dar nu-i mai puțin adevărat că ar fi o inconsecvență juridică din partea legiuitorului dacă pe de o parte ar considera unele dispozițiuni procedurale de ordin superior, iar pe de altă parte ar condiționa hotărârea judecătorului de voința sau consimțământul părților.

Exemplu: Când legiuitorul de procedură fixează anumite reguli de perimare, înțelege să dea o importanță faptului că un proces a rămas în nelucrare un timp oarecare, și face aceasta pentru a nu ocupa din nou instanțele judecătorești cu litigii abandonate și pentru a scăpa societatea de toate inconvenientele unui proces pendinte. Interesul general este evident.

Ar fi, deci, nu numai o lipsă de concepție clară asupra procedurii, dar și o lipsă totală de logică juridică, dacă perimarea unui proces sau unei proceduri ar fi funcție de voința părților.

Tot așa, a face pendinte hotărârea ce urmează să o ia judecătorul în caz de litispendența sau de lucră judecat, exclusiv de voința părților, înseamnă a încurea, nu a simplifica procedura.

Când legiuitorul înțelege să nu ocupe de două ori instanțele judecătorești cu una și aceeași cauză și să evite două hotărâri contradictorii o face aceasta pentru considerațiuni de ordin general. Dacă aceasta este ideea de la care pleacă, atunci nu e permis să oprească ridicarea acestor excepțiuni în orice stare a procesului și chiar din oficiu.

Astfel de exemple se pot aduce multe, mai ales din domeniul formelor și actelor procedurale.

Al treilea principiu ce rezultă din interdependența existentă între raportul juridic de drept privat și între raportul procedural este că judecătorul colaborează cu părțile în proces, dar nu e ținut a respecta totdeauna mijloacele de apărare prezintate de dânsele.

Incontestabil că părțile prezintă faptele și probele de cari vor să servească în proces, dar judecătorul, în interesul descoperirii adevărului, poate

să înlătore mijloacele de apărare inutile, neconcludente sau nepertinente cauzei, și poate să dea o altă directivă procesului, administrând și alte probe decât acele invocate de către părți.

Imi permit a ilustra și această afirmațiune cu un exemplu.

Reclamantul, în susținerea acțiunii sale, se servește de acte; avocatul pârâtului în lipsă de informațiuni nu se poate pronunța; reclamantul cere numirea unui expert pentru a se constata că actul e semnat de pârât. Judecătorul poate, în asemenea caz, să ordone citarea pârâtului la înfățișare personală, chiar dacă nici una dintre părți n'a cerut-o, pentru a-l pune să semneze înaintea sa numele, sau pentru a scrie câteva rânduri, și astfel a verifica dacă semnătura emană de la dânsul.

Inseamnă aceasta că judecătorul a îmbrăcat haina apărătorului și a ieșit din rolul său firesc? Nici decum.

Rezumând cele expuse în această ordine de idei, putem afirma că judecătorul, atunci când ia anumite măsuri în interesul accelerării sau în interesul unei bune și prompte soluțiuni a procesului, nu numai că nu împietzează asupra drepturilor părților, dar își exercită rolul său firesc de îndrumător. Iar dacă inițiativa în proces, în ce privește valorificarea și conservarea dreptului de fond, este a părților, judecătorul are și el un rol preponderant și activ de inițiativă și directivă, atât în ce privește măsurile procedurale, cât și în privința modului cum urmează să se facă instrucțiunea procesului. Judecătorul nu poate să rămâie o simplă figură pusă în mișcare oricând și în oricare direcție de către părți; el este un regulator al procedurii, un îndrumător și un colaborator al părților.

NICOLAE SOLOMON

Referent titular în Consiliul Legislativ

(Va urma).

NALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II-a.

Audiența de la 7 Martie 1930

Președenția D-lui AL. DEM. OPRESCU, Consilier

. Decizia Civilă No. 121

Tutelă. Sume în efecte. Incredințarea lor tutoarei legale spre păstrare și administrare. Suveranitatea instanței de fond.

Tribunalul uzează de un drept suveran de apreciere când decide ca o sumă de bani în efecte, a minorului să nu fie administrată de tutoarea legală decât numai după ce aceasta va fi justificat că prin actele sale de gestiune sau întrebuințarea ce voeste să dea banilor, drepturile minorului nu vor fi periclitare.

Ascultând cetirea raportului făcut în cauză de d-l Consilier P. Hagiopol, pe d-l avocat Eugen Herovanu, din partea recurentei, dezvoltând motivele de casare, a cerut admiterea recursului, și pe d-l Procuror P. Patriciu în concluziuni și,

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Emilia A. Verner în contra deciziei No. 8 din 1929 a Curței de Apel Iași secțiunea I-a.

Văzând motivele de casare astfel formulate :

„Violarea principiilor cari guvernează tutela și uzufructul legal și pe care se întemeiază diversele reguli înscrise în codul civil în art. 390, 401, 416, 541, 1767. etc.

„In adevăr după aceste texte și altele, care împreună cu ele formează regimul consacrat al materiei, tutorele legal e administrator al averii minorilor dispensat de supravegherea la care sunt supuși ceilalți tutori (aleși, dativi, etc.), dispensat de garanție și supus numai răspunderii civile.

„In principiu pentru ca o persoană să administreze un bun sau patrimoniu, trebuie ca să dețină acel bun sau acel patrimoniu. Fără aceasta nu e administrație. Numai în cazuri excepționale și pentru motive grave, legea câteodată restrânge inițiativa administratorului. Acolo unde se întâmplă astfel, avem de a face cu regimuri excepționale. In tutela legală, administrația e normală, adică liberă, neîngrădită. Astfel concepția Tribunalului și Curții de Iași, e contrarie legii, căci aceasta supune pe minori la tutela părintelui dar nu supune pe părinte la tutela Justiției.

„Pe lângă acestea părintele având interesul personal de a beneficia în modul cel mai larg de produsul averii copiilor săi, nu poate fi oprit de a-și administra cum crede venitul acesta, întrebându-l și fructificându-l după libera sa apreciere. Păreră Curții de Iași, n'are de altfel nici aprobarea doctrinei, care cel mult uneori critică sistemul legal, dar nu îndeamnă pe nimeni să nu-l respecte”.

Având în vedere că din examinarea deciziei supuse recursului și a actelor dosarului, se constată că Tribunalul Iași secția I-a, omologând, prin jurnalul No. 1884 din 1928, punctele 1 și 2 din procesul verbal încheiat de consiliul de familie al casei defunctului Verner a respins punctul 3 din acest proces-verbal, privitor la propunerea făcută de consiliul de familie ca fondul bănesc în sumă de lei 104.455 lei, compus în efecte, aparținând minorei Sanda Verner să fie încredințat spre administrarea tutelei legale Emilia A. Verner, și a motivat această respingere pe faptul că tutricea nu cere o sumă de bani pentru vre-o cauză dovedită de mare nevoie ci numai pentru a i se încredința în păstrarea și administrarea ei întregul capital al minorei.

Că în contra dispozitivului din acest jurnal, prin care tribunalul refuză de a încredința tutricei, spre administrare capitalurile minorei, făcându-se apel de către tutele Emilia A. Verner, Curtea de Apel Iași, prin decizia atacată cu recurs, i-a respins apelul, motivând soluția pe considerațiunea că tribunalul era îndreptățit să nu dispună eliberarea averii mobile ce aparține minorei atât timp tutricea nu a justificat că prin actele sale de gestiune sau întrebuințare ce voeste să dea banilor, drepturile fiicei sale nu vor fi periclitare, justificare pe care tutele nu a făcut-o nici în fața tribunalului și nici în fața Curții de Apel.

Considerând că din întreaga economie a dispozițiilor de lege relativă la tutela, rezultă în mod neîndoios că tribunalul exercită un drept de control și supraveghere asupra administrațiilor tutelelor, veșind în toate cazurile, fără distincțiune după natura tutelei, ca interesele patrimoniale ale minorilor să nu fie compromise prin actele tutorilor sau a consiliilor de familie și apreciind în fiecare caz special dacă ac-

tul pentru îndeplinirea căruia tutelele cere aprobarea tribunalului este sau nu în interesul minorului.

Că acest drept de control și supraveghere al tribunalului se aplică și în cazul când tutela este de mamei sau a tatălui, căci aceștia, deși pot dispune de banii minorului ca uzufructuari legali, sunt însă obligați a-i înapoia la sfârșitul uzufructului, potrivit art. 526 cod civil;

Considerând că, în speță, Curtea de Apel, apreciind că este în interesul minorei, pentru o bună administrare a averii sale, ca suma de 104.455 lei, compusă din efecte, să nu fie administrată de către tutele decât numai după ce ea va justifica că prin actele sale de gestiune sau prin întrebuințarea ce voeste să dea banilor, drepturile fiicei sale nu vor fi periclitare, prin aceasta Curtea de Apel, departe de a viola principiile cari guvernează tutela și uzufructul legal a făcut din contră o justă a lor aplicațiune

Considerând că această apreciere a instanței de fond este suverană și nu poate fi supusă cenzurei Curții de Casație, întrucât prin ea nu s'a comis vre-o eroare de fapt sau denaturare de acte;

Că prin urmare recursul fiind nefondat cată a se respinge.

Pentru aceste motive Curtea, respinge recursul.

CURTEA DE APPEL DIN IAȘI S. I

Ședința din 16 Februarie 1929

Președenția D-lui M. HARALAMB, Consilier

Deciziunea Civilă No. 20

Tutelă. Mamă administratoare legală. Avere mobilă a minorilor. Cererea tutelei de a i se libera o sumă de bani. Nejustificarea întrebuințării ei. Ordonarea unei inscripții ipotecare. Apel. Respingere. Art. 338, 343, 416 și 541 cod civil.

Tribunalele pot refuza cererea unui părinte tutele, de a i se elibera averea mobilă ce aparține minorului atunci când nu justifică că prin actele sale de gestiune sau întrebuințare ce voeste a i-o da, nu vor fi periclitare drepturile minorului.

Curtea,

Având în vedere apelul declarat de Fany (Feiga) Fischer, împotriva jurnalului tribunalului Iași secția tutelelor No. 2286 din 24 Noembrie 1928, prin care se refuză tutricei eliberarea sumei de 300.000 lei, ce aparține minorelor sale fiice, cerută de aceasta în calitate de administratoare legală a averii copilelor sale, mai înainte de a prezenta dovada luării unei inscripțiuni ipotecare, într'un imobil al său, pe valoarea sumei ce o cere.

Având în vedere că apelanta își întemeiază apelul său pe dispozițiunile art. 338, 343, 416 și 541 cod, civ. potrivit căroră pretinde că are drept de a i se elibera la simpla ei cerere averea mobilă a copilelor sale pentru a-și putea exercita dreptul de administrație și de folosință legală ce i-l acordă legea, fără a o supune la darea unei cauțiuni și nici la controlul tribunalului.

Considerând că din combinațiunea dispozițiilor articolelor mai sus citate reiese, în adevăr, că tatăl, și în lipsa sa, mama, vor intra în administrațiunea și folosința averii minorului, lor copil fără a fi obligați la depunerea unei cauțiuni și nici a da socoteli anuale despre întrebuințarea veniturilor.

Că însă amândouă aceste drepturi le sunt concesate în interesul minorului, pentru a-și putea îndeplini obligațiunea de a-l crește și educa, ce le incumbă,

Considerând de asemeni că, din întreaga economie a dispozițiilor legii relative la tutele rezultă că tribunalele, au a veghea în toate cazurile, fără distincțiune după natura tutelei, ca interesele patrimoniale ale minorilor să nu fie compromise prin actele tutorilor sau ale consiliilor de familie.

Că deci, urmează că tribunalele pot refuza cererea unui părinte tutore, de a i se elibera averea mobilă ce aparține minorului, atunci când nu justifică că prin actele sale de gestiune sau întrebuințarea ce voește a i-o da nu vor fi periclitate drepturile minorului, căci prin asemenea măsură tribunalul nu face decât să-și exercite atribuțiunile ce i le conferă legea în materie de tutelă, atribuțiuni cari nu sunt nici decum incompatibile cu exercițiul atributelor puterii părintești, că acestea din urmă au acelaș scop de protecțiune a minorilor ca și măsura de control a tribunalului, arătată mai sus.

Având în vedere că prin jurnalul apelat, tribunalul nu a dispus eliberarea acelor sume, ci a cerut în prealabil mamei apelante de a lua o inscripție ipotecară până la concurența acelor valori, pe unul din imobilele sale.

Că deși impunerea acestei obligațiuni, apelantei este contrară dispozițiilor art. 541 cod. civ. totuși tribunalul era îndreptățit a nu dispune simpla eliberare a sumelor aparținând minorelor, atât timp cât tutricea nu a justificat că prin întrebuințarea ce va da acelor sume, drepturile fiicelor sale nu vor fi periclitate, iar cum o asemenea justificare apelanta nu o face nici înaintea instanței în apel, apelul său este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Pentru aceste motive în unire cu concluziunile d-lui Procuror de Secție Gavrilesco, Curtea, respinge ca nefondat apelul etc.

(ss) *M. Haralamb, M. Trandafirescu, M. Possa.*

NOTA. — *Folosința legală.* Unul din atribuțele puterii părintești este *uzufructul legal* asupra averii personale ce un copil ar avea.

Tatăl în timpul căsătoriei are folosința legală.

El este uzufructuarul averii personale a copiilor săi minori ca o consecință a puterii părintești. (Art. 327, 338 c. civil *Curierul Judiciar* 28 din 1908; 51 din 1909 și 57 din 1910; *D. Alexandresco*, II, 509; *Laurent*, IV, No. 328).

Folosința legală se deosebește de uzufruct prin aceea că este inerentă puterii părintești, al cărui atribut este (*Laurent*, IV, No. 328).

Uzufructul ordinar se deosebește de folosința legală prin aceea că primul e un dezmembrământ al proprietății pe câtă vreme celalt e un drept personal.

Natura juridică a folosinței legale este un drept personal, accesoriu al puterii părintești, iar nu real, ca o dezmembrare a proprietății. Uzufructul legal lasă să subziste dreptul de proprietate al copilului.

Uzufructul legal este în general un atribut al puterii părintești, dar nu un atribut esențial, căci se poate întâmpla ca puterea părintească să fie despărțită de folosința legală, după cum e cazul art. 268 c. penal care ridică autoritatea părintească tatălui care a atentat la pudora copilului său, lăsându-i totuși uzufructul legal. (*D. Alexandresco*, II, 510).

Uzufructul legal este universal, în sensul că se exercită asupra întregii averii mobilă și imobilă a copiilor, afară de averea câștigată de copii prin propria lor muncă, ca impiegat sau din comerț și când donatorul sau testatorul, prin clauză expresă, a prevăzut că tatăl sau mama să nu aibă uzufructul legal

Cumularea calității de tutor cu aceea de uzufructuar legal. — După desfacerea căsătoriei folosința asupra averii copiilor, până la vârsta de 20 ani împliniți, o are acel din soți care a rămas în viață. (Art. 338 c. civil).

În aceste cazuri, soțul cumulează calitatea de tutor cu aceea de uzufructuar legal. — Dreptul de folosință legală este însă independent de tutelă, soțul în viață având folosința chiar dacă nu e tutor.

Tatăl, în timpul căsătoriei, dă seamă numai de averea asupra căreia n'are drept de folosință.

Despre averea asupra căreia legea îi dă dreptul de folosință, el dă seamă numai de fondul averii (Art. 343 cod. civil. *D. Alexandresco*, II, 546; *Laurent*, IV, 47, V).

Conform art. 345 c. civil după moartea unuia din soți, tutela revine de drept soțului rămas în viață.

Această atribuțiune de tutelă are loc și atunci când căsătoria fusese desfăcută prin divorț și chiar dacă prin hotărârea de despărțenie s'au luat copii din îngrijirea soțului supraviețuitor (*Planiol* I, no. 1863).

Conform art. 416 c. civil tatăl și mama, ca tutori, cât timp au uzufructul legal asupra bunurilor minorilor, nu sunt ținuți a da seamă de venituri, administrarea veniturilor nefiind supusă controlului consiliului de familie. (C. A. Iași, *Dreptul* 11 din 1884; *Fratoșcițeanu* c. civil adnotat, p. 302; *D. Alexandresco*, II 787, 792; III, p. I, pag. 35).

Conform art. 340 c. civil, fosta soție nu va avea uzufructul legal în caz când despărțenia s'a pronunțat în contra ei și nu va fi răspunzătoare numai de fond, ci va da socoteală și de venituri, ca orice tutor dativ.

Art. 338 c. civ face distincție între fond și venit.

Poate tutorul să ceară averea copiilor săi minori?

Părerile sunt împărțite.

După unii, tutorul legal are și folosința averii copiilor săi minori și, ca atare, trebuie să i se lase toată latitudinea de a administra, cum va crede mai bine, averea minorilor, în interesul sporirii uzufructului său. (*Dreptul*, 16 din 1887; *Fratoșcițeanu*, cod. civil adnotat p. 256).

După această opinie, soțul supraviețuitor având drept de folosință, poate să primească creanțele datorite copilului, și să dispună nesupărat de sumele de bani cari se consumă prin întrebuințare, dânsul putând dispune nesupărat de ele (C. Apel

București, III, *Dreptul*, 68 din 1883; *Cristescu* cod. civil adnotat p. 161).

Tutorul legal, având folosința legală, trebuie a i se lăsa latitudine de a administra cum va crede mai bine averea minorilor (*Dreptul* 16 din 1887).

După aceștia nu se poate impune tutorului legal care e și uzufructuar, obligațiunea ca să depună la casa de depuneri banii proveniți din vânzarea unei păduri a minorului, caz în care procentele ar fi neînsemnate.

Avizul consiliului de familie ca cumpărătorul pădurii să depună prețul la Casa de Depuneri nefiind întemeiat pe nici un text, ci din contra, fiind contrar art. 338, 416 și 541 c. civil părțile contractante pot să o nesocotească. (*Dreptul* 16 din 1887, *Fratoscițeanu* c. civil adnotat p. 256).

Mama, în urma morții soțului său, având uzufructul legal asupra întregii averii a minorilor săi copii, este în drept a o administra după cum va crede de cuviință. Numai tutorilor ordinari li se pot opune restricțiuni în această privință, nu însă și mamei epitroapă legală, care este uzufructuară cu dispensă de cauțiune. Nu i se poate refuza de justiție de a i se elibera în administrație întreaga avere mobilă și imobilă. (*Cristescu* cod civil adnotat pag. 161. *Dreptul* 2 din 1884).

După alții, din contra, mama, ca tutore legală, având și folosința unei sume de bani a minorilor, n'ar putea cere ridicarea acelei sume spre a o administra dânsa cum va crede de cuviință, uzufructuarul fiind obligat a păstra și salva substanța. Curtea de Apel din Iași și Inalta Curte de Casație prin decizia de mai sus, ce adnotăm, s'au pronunțat în acest sens.

Din dispozițiile art. 338, 343, 416, 541 cod civ. rezultă că uzufructuarul are drept de administrație și folosință legală, dar tribunalul are dreptul de a refuza cererea în virtutea dreptului ce are de a veghea ca interesele minorului să nu fie compromise. Trib. Iași a respins cererea tutoarei, uzufructuară legală de a i se elibera suma de 300.000 lei aflată în succesiune și aparținând fiului său minor, deși dânsa susținea că prin manipularea și utilizarea acestui fond s'ar obține venituri mai mari necesare întreținerii minorului. Apelul a fost de asemenea respins.

Inalta Curte s. II a respins și recursul considerând că deși tutoarea legală are indiscutabil drept asupra fructelor bunurilor ce administrează până la majoratul minorului, nu i se pot totuși preda fonduri în numerar, chiar cu avizul conform al consiliului de familie, de cât dacă se arată destinația și utilizarea fondului, căci tribunalul găsește că această destinație și utilizare e în folosul minorului.

Nearătarea modului în care urmează a se între-

bunța avutul lichid al tutelei face ca cererea să fie respinsă, întrucât tribunalul nu are posibilitatea de a aprecia asupra seriozității acestei utilizări.

Dispensa de cauțiune. În principiu, conform art. 541 c. civil uzufructuarul este ținut a da cauțiune, că se va folosi ca un bun părinte de familie.

Tatăl și mama care ar avea uzufruct legal nu sunt obligați a da cauțiune și nici a da socoteli anuale despre întrebuințarea veniturilor. (Art. 541 c. civil).

Administrația legală. Puterea părintească conferă părinților două drepturi asupra averii copiilor legitimi și anume dreptul de administrație și dreptul de folosință legală.

Legea noastră nu determină cari sunt puterile tatălui administrator legal.

Se decide că el poate face actele de administrație pe cari le poate face tutorul precum: închirierea pe 5 ani, reparații, acțiuni posesorii, încasarea veniturilor și creanțelor, cumpărarea de imobile cu banii copilului.

Tatăl ca administrator legal nu poate face de cât acte de administrație. El nu poate face acte de dispoziție, căci administratorul nefiind proprietar, nu poate dispune de averea pe care o administrează.

Indemnitatea ce se plătește de societatea de asigurări, în caz de incendiu, nu aparține uzufructuarului și trebuie să fie restituită proprietarului la încetarea uzufructului după ce se scad primele plătite de uzufructuar. (*Dreptul*, 74 din 1892. *Fratoscițeanu* c. civil adnotat p. 374).

N. JAC CONSTANTINESCU

Președinte la Curtea de Apel București

TRIBUNALUL COVURLUI S. II

Audiența dela 5 Februarie 1929

Președenția D-lui G. ABUREL jude de ședință

Sentința civilă No. 49 bis

Acte de stare civilă. Acțiune pentru constatarea nașterii potrivit art. 33 c. c. combinat cu art. 70 din legea pentru recrutarea armatei. Competența?

Evenimentul nașterii petrecut în Rusia, iar acțiunea făcută la Trib. Covurlui. Bine introdusă.

Dispozițiunea art. 33 c. c. nefiind limitativă, ci enunțiativă, iar Statul Român neavând nici o legătură diplomatică cu țara unde s'a întâmplat nașterea, aceia ce echivalează cu un caz fortuit ce l-a pus în imposibilitate pe reclamant de a-și procura sau conserva o dovada scrisă despre acest eveniment, înseamnă că Tribunalul Covurlui este competent a stabili judecătorește această naștere pe baza dovezii cu martori.

Tribunalul în majoritate,

Asupra cererii făcută de Solomon Ornstein, comerciant din Galați str. Artelor No. 5, în calitate de părinte al fiului său minor Izea Ornstein prin petiția înreg. la No. 18283 din 928 prin care ca contradictor cu Cercul de Recrutare al Județului

Covurlui să se constate în conformitate cu dispozițiunile art. 33 cod. civil comb. cu art. 70 din Legea Recrutărei, că fiul său Izea s'a născut în orașul Odesea la 16 Iunie 1908, ca fiu legitim al său și al soției sale Clara Ornștein.

Având în vedere concluziile reclamantului, ale D-lui reprezentant al Ministerului public cât și actele și lucrările din dosar.

Având în vedere că reclamantul își bazează această cerere pe dispozițiunile prevăzute de art. 33 cod. civil și art. 70 din legea recrutărei care prevede că ori de câte ori s'ar ivi contestații asupra stărei civile între Comisia de recrutare și cel chemat să satisfacă dispozițiunile legii recrutărei, reclamațiunile pot fi judecate contradictor cu Comandantul Cercului de recrutare respectiv și cu concluziunile Ministerului Public de către Tribunalele civile care vor da o hotărâre ce va servi drept act înaintea Consiliului de reviziei recrutărei pentru a se pronunța asupra cererii reclamantului.

Având în vedere că conform principiilor stabilite prin art. 32 cod. civil starea civilă, nașterea, căsătoria și moartea nu se pot dovedi de cât prin extractele după actele de stare civilă, iar prin dispoz. art. 33 c. civ. se creiază o excepție prin care actele stărei civile mai pot fi dovedite fie prin martori, fie prin registre sau înscrisuri de ale tatălui sau mamei încetați din viață.

Că pentru ca proba cu martori să fie admisibilă art. 33 c. civil cere ca în prealabil să se dovedească că n'au existat registre sau că ele au fost pierdute sau distruse, fie în totul, fie în parte, excepțiune creată de legiuitor în favoarea cetățenilor, întru cât n'ar fi drept ca ei să sufere consecințele unui caz fortuit sau din neglijența funcționarului însărcinat cu ținerea acestor registre.

Considerând că principiile prevăzute prin art. 33 cod. civil nefiind de cât aplicarea principiului general de drept prevăzut de art. 1198 c. civil după care proba testimonială este excepțional admisă, atunci când părțile nu i-a fost cu putință să-și procure sau să-și conserve o dovadă scrisă din cauza unei imposibilități în care s'a aflat de unde rezultă că dispoziția art. 33 din codul civil. nu este limitativă ci enunțativă, aplicându-se numai la cele două cazuri statornicite prin acest text (vezi Cas. 119 din 1905).

Considerând că în speță reclamantul fiind în imposibilitate a-și procura din Odesa actul de naștere prin care să dovedească data nașterii copilului său Izea, „această imposibilitate fiind rezultatul stărei actuale interne a Rusiei, întru cât Statul Român ne mai având nici un fel de legătură diplomatică cu această țară, nerecunoscând starea ei de Stat internă actuală, găsește că Tribunalul apreciind, bine a admis dovada cu martori în ziua de 18 Ianuarie 1929 prin jurnalul No. 724 reclamantul găsindu-se în fața unui caz fortuit, neputând face pe altă cale dovada nașterii copilului său.

Având în vedere că din depunerile martorilor M. Ucitel, A. Aberbuch, Josef Aberbuch, audiați de d-l Jude Supleant la data de 18 Ianuarie 1929 sub prestare de jurământ conform art. 196 pr. civ. se constată că fiul reclamantului Solomon Ornștein — Izea — este născut în Odesa la 16 Iunie 1908 din părinții Solomon și Clara Ornștein

Că așa fiind Tribunalul, pe baza depunerilor acestor martori câtă a admite cererea reclamantului și a constata că fiul său Izea este născut în orașul Odesa Rusia în anul 1908 luna Iunie 16 din părinții săi Solomon și Clara Ornștein.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător de ședință T. Anastasiu, Tribunalul, în unire cu concluziile d-lui reprezentant al Ministerului Public admite cererea etc.

(ss) G. Aburel, T. Anastasiu.

Grefier, (ss) D. G. Dimitriu

Osebita Părerere,

Noi Aurel L. Vidrașcu jude de ședință diferind de părerea majorității Tribunalului opinăm la respingerea acțiunii de față pentru considerațiunile mai jos expuse.

Având în vedere că prin petițiunea înreg. sub No. 18283 din 1928 la acest Tribunal Solomon Ornștein cere a se constata judecătorește în conformitate cu dispoz. art. 33 c. c. comb. cu art. 70 legea pentru recrutarea armatei, cum că fiul său Izea s'a născut la 16 Iunie 1908 în Odesa (Rusia).

Că prin această acțiune s'a chemat ca părât Cercui de Recrutare de Covurlui spre a se da hotărâre contradictor cu acesta.

Având în vedere că în timp ce art. 33 c. c. prevede în anumite cazuri posibilitatea de a se constata judecătorește evenimentul unei nașteri, art. 70 din legea Recrutărei se ocupă de competența Consiliului de recrutare, stabilind două cazuri excepționale ce rămân în competența fie a Consiliului de revizie, fie a Tribunalelor de drept comun, care ultim caz nu este referitor la constatarea nașterii în lipsă de registre de stare civilă, ci cu totul la altă chestiune, după cum vom stabili mai la vale.

Că deci cele două texte prin combinarea cărora cere reclamantul a-și admite acțiunea, fiind referitoare la materii cu totul diferite, fără nici o legătură posibilă între ele, vom examina această cerere prin prizma ambelor aceste texte analizate separat.

Având în vedere că potrivit disp. art. 8 din legea pentru recrutarea armatei, în fiecare comună se întocmește anual „tabelele de recensământ ale armatei” ce sunt niște liste cuprinzând numele tuturor tinerilor domiciliati în comună care împlinesc în anul următor vârsta de 21 ani, tabele ce se întocmesc din oficiu, indică art. 10 din aceeași lege, avându-se ca criteriu de apreciere registrele stărei civile, declarațiile ce părțile sunt îndatorate a face sau ori ce alte documente ori informațiuni de notorietate publică, care măsură luată pe baza acestei ultime posibilități este cu atât mai indicată, spune art. 19 din lege, pentru acei tineri ce nu vor putea stabili fie printr'un extract din registrele stărei civile, fie în lipsa acestora ca hotărâre judecătorească obținută conform art. 33 c. c. că au o altă etate ca aceia rezultată din documentele sau informațiunile de notorietate publică.

Că din complexul acestor dispozițiuni rezultă că această lege specială nu numai că nu modifică în totul sau în parte principiile codului civil în materii de stabilirea nașterii în lipsa registrelor de stare civilă, dar tocmai că se referă la aceste principii pe care le menține în totul arătând expres că pentru întocmirea tabelor de recensământ ale recrutărei etatea se poate dovedi numai prin mijloacele indicate de art. 33 c. c., în lipsa registrelor stărei civile.

Că de unde se stabilește precis că hotărârea obținută pe baza acestui text este opozabilă și autorității ce întocmește tabelele de recensământ, fără ca acea autoritate să fi fost citată în instanță aceia este de altfel în armonie și cu principiile generale ce cărmuesc această materie, căci aceste hotărâri judecătorești rămânând definitive și fiind trecute în registrele stărei civile capătă o putere probantă egală cu aceea de care se bucură înseși constatările registrelor stărei civile.

Considerând că cererea pentru stabilirea unei nașteri fiind o acțiune de natură personală ce se judecă contradictor cu Ofițerului stărei civile al locului unde s'a petrecut evenimentul nașterii, deci unde ar fi trebuit a se înregistra acest eveniment, înseamnă că această acțiune potrivit art. 58 pr. civilă va trebui a fi soluționată de instanțele domiciliului părâtului, adică de ofițerul stărei civile competent.

Că a se admite competența și a instanțelor altor districte ce nu au dreptul de control asupra operațiunilor acestui ofițer al stărei civile ar fi a se trece peste principiul fundamen-

tal că este inutil și de neadmis a se da hotărâri ce este stabilit anticipativ că nu vor putea fi executate, devenind deci de nul efect, căci un Tribunal neputând obliga Ofițerul stărei civile ce nu este în jurisdicția sa a trece sentința ce a pronunțat în registrele respective, rezultă că pronunță o sentință inexecutabilă și deci fără efecte când constată prin ea o naștere petrecută pe teritoriul unei comuni aparținând jurisdicției unui alt Tribunal.

Ca această situație se justifică cu atât mai mult când evenimentul nașterii s'a petrecut într'o altă țară, în speță Rusia, căci cum va putea fi obligat Ofițerul stărei civile din Odessa a executa sentința Trib. Covurlui trecând în registrele sale de stare civilă nașterea fiului reclamantului Solomon Orinștein, constatată de acest Tribunal?

Că deci soluționarea acestei acțiuni privită din punctul de vedere al art. 33 c. c. nefiind de competența Tribunalului Covurlui, ci de a instanțelor altei țări, urmează ca dânsa să fie respinsă ca atare.

Având în vedere că reclamantul a invocat în sprijinul acțiunii sale și art. 70 din legea pentru recrutarea armatei.

Având în vedere că din cuprinsul art. 62 al c. din aceiași lege rezultă că printre alte atribuțiuni ale consiliului de recrutare este și aceea de a asculta reclamațiunile „privitoare la înscrierea pe tabelele de recensământ“.

Că însă urmează imediat restricțiunea prevăzută de art. 70 din lege ce dispune ca dintre aceste reclamațiuni, acelea ce ar fi referitoare la starea civilă, vor fi de competența tribunalelor ordinare și nu de a acestui consiliu ce este o instanță specială.

Că de unde rezultă că vor fi judecate de Tribunal potrivit acestui text numai **reclamațiunile referitoare la starea civilă contra înscrierilor pe tabelele de recensământ**, iar nu și acelea pentru constatarea nașterii ce am văzut că potrivit disp. art. 19 din legea recrutării se judecă conform art. 33 c. c.

Că deci față de ce spuneam încă dela început că nu este nici o legătură între materia tratată de art. 33 c. c. și aceea cuprinsă în art. 70 legea recrutării și că în consecință o acțiune nu poate fi motivată pe ambele prin combinarea dispozițiilor lor, ci numai fie pe unul, fie pe celălalt.

Că în speță nu se dovedește și nici nu se susține de reclamant cum că fiul său Izea a fost înscris pe tabelele de recensământ, ca tribunalul să fie în măsură a verifica regularitatea acestei operațiuni pentru al soluționa potrivit disp. art. 70 sus citat, ci după cum de altfel observă însăși majoritatea Tribunalului prin considerentele sale, s'a cerut prin această acțiune numai constatarea nașterii a acestui fiu, ce a avut loc la Odesa, la o anumită dată.

Că rezultă deci că din acest punct de vedere acțiunea de față este nefondată, invocându-se acest din urmă text numai pentru a justificându-se citarea cercului din Covurlui pe baza dispozițiilor lui să se dea iluzia competenței Tribunalului Covurlui de a soluționa cererea, care deci cată a fi respinsă ca atare.

Având în vedere că trecând peste toate aceste considerațiuni, acțiunea de față încă urmează a fi respinsă ca nedovedită, căci art. 33 c. c. pune ca primă condițiune indispensabilă pentru a se putea constata evenimentul nașterii pe această cale, stabilirea inexistenței registrelor de stare civilă la data întâmplării acestui eveniment, a distrugerii ori pierderii lor, sau măcar a omiterii înscrierii unui atare eveniment.

Că în speță nu s'a făcut o asemenea dovadă, din depozițiile martorilor audiați — singura probă administrată în cauză — rezultând doar numai simplul fapt material al nașterii la o anumită dată, la Odesa.

Că nici majoritatea Tribunalului nu constată de altfel contrarul prin sentința ce o dă, deci înseamnă că este un fapt necontestat și în consecință acțiunea de față nu poate avea de cât soarta de a fi respinsă.

Judecător de ședință, *Aurel L. Vidrașcu*.

NOTA. — Nu vedem ce legătură poate fi între lipsa legăturii diplomatice între țara noastră și un alt stat, cu stabilirea competenței într'o acțiune pentru stabilirea unei nașteri! Chiar dacă extractele de naștere ale locuitorilor domiciliați în România și născuți într'o altă țară ar urma a se obține de acei interesați pe calea diplomatică — aceia ce evident că nu este — și numai pe cale diplomatică, încă nu poate fi un argument că lipsa legăturii mai sus vorbite ar fi un caz fortuit pentru particularul interesat de a-și obține extractul de naștere, deci de a-și stabili această naștere, căci el avea la îndemână calea de a se adresa legațiunii unei alte țări ce are reprezentant diplomatic și în țara unde noi nu avem. Inșă procurarea oricăror acte, ca și acelea dela ofițerul stării civile fiind niște chestiuni de ordin cu totul particular ce nu interesează ocupațiunile diplomatice, interesatul urmează a-și procura actele pe căi particulare, ce îl privesc.

A. L. V.

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA III C. C.

Andiența din 8 Martie 1930

Președinția D-lui I. RĂȘNOVANU, Judecător

Sentința Civilă No. 217

Legea impozitelor pe spectacolele publice, Local public fără a avea ca principal scop distracția. Surplus de taxă. Contravențiune. Proces-verbal de constatarea ei. Nedresarea lui pe numele contravenientului. Nulitate. Art. 1 alin. 2, art. 5 și 18 din legea impozitelor pe spectacolele publice.

Potrivit art. 1 alin. 2 combinat cu art. 5 din legea impozitelor pe spectacolele publice din 26 Martie 1926, numai spectacolele publice al căror principal scop este acela de distracție și cari percep prețuri de intrare sub orice formă, fie fixe, fie benevole, fie înglobându-le în prețul consumațiunilor, fie în orice altfel, sunt supuse impozitelor prevăzute de această lege.

Nu există deci contravențiune, procesul verbal constatator fiind nul, atunci când o firmă comercială al cărei scop principal nu este distracția, a plătit, până la terminarea procesului cu fiscalul, asemenea taxe pe baza art. 2 din acea lege.

De asemenea, potrivit art. 18 din acea lege este nul procesul verbal de contravențiune dacă nu este dresat pe numele contravenientului.

Tribunalul

Asupra apelului făcut de Casa Grigore Capșa prin reprezentant legal în contra procesului verbal de contravențiune din 26 Noembrie 1929 dresat de d-l I. Pivniceru Inspector Financiar.

Având în vedere motivele de apel invocate de apelantă și susținerile părților cum și celelalte acte și lucrări din dosar.

Având în vedere că apelanta în susținerea apelului său a invocat următoarele motive:

În drept: Că, conform dispozițiilor art. 1 alin. 2 din legea pentru așezarea și administrarea spectacolelor publice din 26 Martie 1926, se constată că sunt supuse impozitului

prevăzută de această lege: „spectacolele de distracțiuni publice, al căror principal scop este acela de distracție”; că, dar, din redacțiunea acestui text de lege, rezultă că intențiunea legiuitorului a fost de a supune acestor impozite, numai distracțiunile publice al căror principal scop este acela de distracție, care cum se precizează în art. 5 din lege, percep prețuri de intrare, sub orice formă: fie fixe, fie benevole, fie înglobându-le în prețul consumațiilor, fie în orice alt fel.

Considerând că fiind stabilit din actele prezentate că localul casei apelante, restaurantul de la Hotelul Athénée Palace din București, fiind pur și simplu un local, unde se servește masa fără a se urmări ca scop principal distracțiunea și nici nu se percepe un surplus de taxă, sub nici o formă.

Că astfel fiind, art. 2 din legea pentru așezarea impozitelor publice este inaplicabil în speță și procesul verbal de contravențiune fiind dresat în baza aplicării sus zisei legi, este nul și cată a fi anulat.

Având în vedere că apelanta în susținerea apelului său, a mai invocat și dovedit, în fapt că: Impunerea din anul 1927 făcută pentru lei 640 seral a fost redusă în apel la 200 lei, anulată de instanța de casare, în speță Curtea de Apel Secția I-a București prin deciziunea fiscală No. 183 din 1928 și redusă înaintea Comisiunei de Apel de pe lângă Administrația financiară a Capitalei la 100 lei seral asupra căreia s'a îndreptat a nou recurs, pendinte actualmente în fața Trib. Ilfov S. II C. C. (dosar No. 3677 din 929). Că impunerea din 1928 făcută pentru 320 lei seral, a fost redusă în apel, 100 lei seral, atacată cu recurs.

Că, totuși, urmărită de fisc, Casa apelantă a plătit pe acești doi ani, câte lei 200 seral, dovedind aceasta cu recipisele originale prezentate, însumând lei 99,370. Că, totuși, a achitat în urma executării fiscalului, sumele de mai sus, sub rezerva de a fi recuperate în urma pronunțării definitive a instanțelor de judecată.

Că astfel fiind, cum din sumele achitate pe nedrept se acoperă cu prisosință preținsele drepturi ale fiscalului pe anul 1929 și, deci, apelanta nu poate fi considerată în contravențiune procesul verbal urmează a fi anulat și pe baza acestor considerațiuni de fapt, întrucât constată o contravențiune inexistentă și ca atare urmează a fi anulat.

Având în vedere, în fine, că, Casa apelantă a invocat și nulitatea în drept și fapt a procesului verbal de contravențiune dresat de d-l I. Pivniceru, întrucât este încheiat în contra d-lui Capșa Grigore decedat, firma fiind astăzi proprietatea moștenitorilor: Sofia Zanne, Margareta Hagi-Theodoraky și Anna de Montlebert, cum rezultă din certificatul liberat de Grefa Trib. Ilfov S. I Comercială cu No. 7085 din 1926.

Considerând că pentru ca un proces verbal constatând o contravențiune să fie valabil reese clar din dispozițiunile art. 18 din lege care caracterizează sub titlu de contravențiune abaterile la aplicarea legii impozitelor pe spectacole publice indicând și căile de atare, urmează ca el să fie dresat pe numele contravenientului.

Considerând că, în speță, Grigore Capșa, care este dat ca contravenient, prin procesul verbal atacat cu apel, este mort, iar firma nu poate fi contravenientă (deși nu este cazul, de oarece procesul verbal dă ca contravenient pe Grigore Capșa personal), procesul verbal de contravențiune urmează a fi anulat și apelul Casei Grigore Capșa admis și pe baza acestor considerațiuni de drept și de fapt.

Considerând că față de cele expuse mai sus dovada cu martori solicitată de apelantă se consideră inutilă și urmează a fi respinsă pe acest temei.

Pentru toate aceste considerațiuni, apelul Casei Grigore Capșa făcut în contra procesului verbal de contravențiune dresat de d-l I. Pivniceru la 26 Noembrie 1929 și înregistrat

la acest Tribunal sub No. 3638 din 1930, este fondat în drept și în fapt și urmează a se admite ca atare.

Pentru aceste motive, Trib. admite apelul făcut de Casa Grigore Capșa și anulează procesul verbal de contravențiune, etc.

(ss) I. Răsnovanu, H. Zamfirescu.

Grefier (ss) D. Niculescu.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III

Audiența dela 9 Ianuarie 1930

Președenția d-lui BARBU BREZEANU, Președinte

Aneta și Pascal Budeanu cu Soc. Română-Americană

Decizia civilă No. 5.

Perimare. Cerere de. Sustragerea originalului dela dosar și a procurii. Cerere de reconstituire pe baza unei copii legalizate de grefier. Admitere. Art. 245 l. org. judecătorești.

Copia de pe o cerere de perimare, legalizată de grefier, — funcționarul competent a face asemenea legalizări, conform art. 245 din legea org. judecătorești, — indiferent dacă s'a făcut sau nu cerere scrisă pentru liberarea ei, făcând credință întocmai ca și originalul, până la proba contrarie — cererea de reconstituirea originalului pe baza ei este întemeiată.

Curtea,

Asupra incidentului ridicat de reprezentantul Societății „Româno-Americană” prin care tinde ca discutarea acestei cereri de reconstituire să fie lăsată pentru ziua de 11 Ianuarie a. c. când este deja termen fixat în privința aceasta; iar petiționarii — soții Budeanu —, cum și D-l Procuror s'au opus, la incidentul ridicat, susținând că la 11 Ianuarie a. c. este fixat termen în cererea de perimare, iar nu pentru reconstituire.

Având în vedere că din cuprinsul jurnalului cu No. 5841 din 28 Septembrie 1929, se constată că în acea ședință fiind termen fixat în cererea de perimare a cărei reconstituire are a se discuta azi, reprezentantul Societății „Româno-Americană” a susținut că originala cerere de perimare fiind sustrasă de la dosar, nu poate fi judecată numai pe copia legalizată ce se prezintă, din moment ce nu există petițiune înregistrată pentru liberarea acelei copii, și că reconstituirea cererii de perimare urmează a se face pe cale grațioasă; iar reclamanții în cererea de perimare susținând contrariul în subsidiar, au cerut amânarea spre a face cercetări la grefă în privința petițiunii pentru liberarea copiei de pe original cerere de perimare;

Că, în vederea acestei cereri subsidiare, Curtea, prin menționatul jurnal a amânat judecarea cererii de perimare la 11 Ianuarie a. c.

Că în aceasta situațiune, bine s'a fixat pentru astăzi termen la cererea de reconstituirea cererii de perimare și a procurii atașată la acea cerere.

Pentru aceste motive

Dispune :

Respinge incidentul ridicat de reprezentantul Societății „Româno-Americană”.

În fond :

Domnul avocat Fulga din partea petiționarilor — soții Budeanu, — a susținut că făcându-se cercetări la arhivă după cum se constată din referatul d-lui Prim-Grefier și a certificatului ce ne-a liberat, nu s'a putut găsi originala cerere de perimare și nici petițiunea prin care a cerut și i s'a eliberat

copie de pe acea originală cerere de perimare, așa că pe baza celor constatate se poate face reconstituirea ei, cum și a procurii depuse în acelaș timp, din moment ce are copii legalizate liberate de funcționarii grefei, cari conform legii de organizare judecătorească, sunt în drept a libera copii legalizate de pe actele de la dosar.

Conchizând a cerut admiterea cererii de reconstituire.

D-l avocat Andrișoiu din partea Societății „Româno-Americană”, în concluziunile puse a obiectat că i se pare curios faptul că petiționarii au putut să obțină copie de pe pretinsa cerere de perimare, fără ca să existe o cerere scrisă în privința liberării copie; că aceasta procedare, desigur, că poate ascunde ceva din partea petiționarilor de a avea copie legalizată, observând că originala cerere de perimare ar avea vre un vițiu de procedură și deci a avut tot interesul a face să dispară. Conchizând a cerut în principal respingerea cererii de reconstituire, iar în subsidiar, în orice caz, să nu se admită și reconstituirea procurii.

Intimații Anica și Ion Mitrescu n'au făcut nici o obiecțiune.

D-l Procuror a pus concluziuni pentru admiterea cererii de reconstituire.

Curtea,

Asupra cererii făcute de soții Aneta și Pascal Budeanu prin petițiunea înregistrată la No. 17013 din 20 Decembrie 1929, pentru a dispune reconstituirea unor acte pierdute din dosarul acestei Curți cu No. 349 din 1923 și anume: cererea de perimare apelurilor introduse de Societatea „Româno-Americană” și de soții Anica și Ion Mitrescu, în contra hotărârilor cu No. 13 și 131 din 1923 ale Comisiunii de Consolidare din județul Prahova, cum și a unei procuri ce s'a anexat la acea cerere de perimare.

Că, la această cerere de reconstituire, Societatea „Româno-Americană” s'a opus a fi admisă, pentru motivele invocate mai sus, iar d-l Procuror a pus concluziuni pentru admiterea cererii de reconstituire.

Având în vedere că din debateri și lucrările de la dosar se constată că numiții petiționari — soții Budeanu — cu petițiunea înregistrată la No. 7255 din 27 Mai 1929 au cerut perimarea apelurilor făcute de către Societatea „Româno-Americană” în contra hotărârilor cu No. 13 și 131 din 1923 ale comisiunii de consolidare din județul Prahova; cât și apelul făcut de soții Anica și Ion Mitrescu în contra hotărârei cu No. 13 din 1923 a aceleași comisiuni; că la acea cerere s'a fixat termen de judecată la 28 Septembrie 1929, când reprezentantul Societății „Româno-Americană” a susținut că cererea de perimare nu poate fi judecată, întrucât originala cerere este sustrasă de la dosar, și că nu se poate judeca numai pe baza copie legalizate ce se prezentase de petiționar, din moment ce nu există petițiune înregistrată pentru liberarea ei, urmând ca reconstituirea să se facă pe cale grațioasă; iar în aceeaș ședință — 28 Septembrie 1929 —, soții Budeanu au obiectat, ca și astăzi, că copia legalizată face dovadă de existența originalei cereri de perimare, când în subsidiar, au solicitat amânarea spre a face cercetări la grefă în privința petiției pentru liberarea copie de pe originala cerere de perimare;

Că, curtea, prin menționatul jurnal admitând cererea subsidiară făcută de soții Budeanu a amânat cercetarea cererii de perimare la 11 Ianuarie a. c.

Că, în urmă, după cum se constată din referatul d-lui Prim-Grefier al acestei secțiuni făcându-se cercetări, în grefă nu s'au găsit actele dispărute din dosarul menționat și nici petițiunea pentru liberarea copie de pe cererea de perimare.

Având în vedere că deși este stabilit că originala cerere de perimare și procura anexată la ea, nu sunt la dosarul cauzei

fiind sustrate, însă, din moment ce soții Budeanu au prezentat o copie legalizată de pe acea cerere de perimare, face credință în tocmai ca și originalul, până la proba contrarie, de oare ce copia este legalizată de grefier, funcționarul competent de a face asemenea legalizări, conform art. 245 din legea de organizare judecătorească, indiferent dacă s'a făcut sau nu cererea scrisă pentru liberarea copie.

Considerând că astfel fiind, curtea găsește ca cererea de reconstituire este întemeiată, atât în privința cererii de perimare, cât și a procurii întrucât în cererea de perimare se menționează că s'a depus și originala procură, care s'a vizat de D-l Președinte la data primirii.

Pentru aceste motive, admite etc.

(ss) *Barbu Brezeanu, N. Racoviceanu, N. D. Hariton.*
Grefier, (ss) *St. Ștefănescu*

A apărut în Editura „Curierul Judiciar” :

— CAMERA DE CONSILIU, Jurisdicția grațioasă. — Ordonanțele. — Incheierile. — Jurisdicția contencioasă în legislația vechiului regat, a teritoriilor eliberate și Dreptul comparat cu Doctrină și Jurisprudență Română și Streină și un INDICE alfabetic pentru înlesnirea cercetărilor de *Prof. P. Vasilescu* de la Facultatea de Drept din Cernăuți. *Prețul 350 lei.*

— PROCEDURA PENALĂ, după ultima doctrină și jurisprudență, având anexe: Regulamentul de Ad-ție publică pentru funcționarea Curților cu jurați, Formular de chestiunile la jurați asupra complicității, Tablou sinoptic de ședință a Curții cu jurați, Legea p. permanentizarea camerei de punere sub acuzare din București, însoțită și de un INDICE alfabetic care înlesnește cercetările, de *N. Jac Constantinescu*, Președinte la Curtea de Apel București. *Prețul 130 lei.*

— RECUZAREA, Procedura recuzării și Abținerea judecătorului. Studiu de Procedură civilă comparată, de *Dimitrie I. Cotrutz*, Jude-Președinte, Galați. *Prețul 80 lei.*

— DREPTUL ȘI PROCEDURA EXECUȚIUNII SILITE ÎN BUCOVINA de *Dr. Oreste Têrnăveanu*, Jude-Președinte, Vatra Dornei. *Prețul 140 lei.*

— CONTRACTUL DE TRANSPORT, în 3 mari volume, de avocatul *E. Christoforeanu*, Profesor la Academia de Inalte studii comerciale. *Prețul 780 lei.*

— MIȘCAREA SINDICALĂ. Sindicalismul reformist. Sindicalismul revoluționar, de Avocatul *Toma Riconte*. *Prețul 140 Lei*

A apărut: CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ (art. 1—246), adnotat cu întreaga jurisprudență română la zi de *Const. G. Rătescu*, Președintele Inaltei Curți de Casație secția II și *N. Pavelescu*, Consilier de Curte de Apel, asistent la Inalta Curte de Casație. — *Prețul 500 lei.*

De vânzare la „Curierul Judiciar”.

A apărut:

— ACȚIUNILE PRIVILEGIATE în Societățile anonime. Studiu de Drept Comparat, de *D. Găleşescu-Pyk*, Profesor de Drept Comparat și Maritim la Facultatea din Cernăuți, Avocat. *Prețul 240 Lei.*